

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia września 2009 r.

**Pani
Iwona Małek
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Gryficach**

LSZ-410-81-07/2009
P/09/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, skontrolowała Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryficach (Ośrodek) w zakresie kierowania osób do domów pomocy społecznej oraz finansowania ich pobytu w latach 2007–2009 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 03.09.2009 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia udział Ośrodka w realizacji zadań pomocy społecznej stanowiących przedmiot kontroli, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. W badanym okresie Ośrodek realizował, na terenie Miasta i Gminy Gryfice, gminne zadania z zakresu pomocy społecznej, określone w statucie obowiązującym od 27.06.2006 r., w tym dotyczące kierowania osób do domów pomocy społecznej (DPS) i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania zainteresowanych osób. W sposób prawidłowy informowano mieszkańców Gminy o procedurach ubiegania się o ww. skierowania i usługi. Informacja dotycząca tej problematyki przekazywana była przez pracowników Ośrodka telefonicznie, w rozmowach bezpośrednich w Ośrodku i podczas prowadzenia wywiadów środowiskowych, a także na tablicach ogłoszeń rozmieszczonych na terenie Ośrodka i za pośrednictwem strony internetowej. W latach objętych kontrolą Ośrodek był organizacyjnie przygotowany do realizacji przypisanych mu zadań, które były wykonywane przez pracowników

---

¹ Dz.U. z 2007 r., Nr 231 poz. 1701 ze zm.

3 komórek wewnętrznych (sekcji). Stwierdzono przy tym, że na dzień 31.03.2009 r. Ośrodek nie osiągnął, określonego w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej² (zwaną dalej „ustawą o p. s.”), zatrudnienia pracowników socjalnych (1 pracownik na 2 tys. mieszkańców). Na koniec marca 2009 r. w Ośrodku zatrudniano 11 pracowników socjalnych, tj. o jednego mniej od stanu wymaganego ww. przepisem (12 pracowników). Wszyscy pracownicy posiadali kwalifikacje określone w art. 116 ust. 1 ustawy o p. s..

2. NIK pozytywnie ocenia udział Ośrodka w opracowaniu Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gryfice na lata 2007–2013 (Strategia), przyjętej uchwałą Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 28.08.2007 r. Koordynacja realizacji Strategii – zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o p.s. – przypisana została Ośrodkowi. W Strategii określono 9 celów operacyjnych, w tym 1 dotyczący osób w podeszłym wieku pt. „Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych”, obejmujący 8 kierunków działań. Stwierdzono przy tym, że Strategia nie określała sposobu realizacji ww. celu, np. w formie projektów lub programów zawierających uszczegółowienie działań w ujęciu rzeczowym i czasowym, w tym zasady ich monitorowania.

W ramach koordynacji realizacji Strategii – w latach 2007 – 2009 (do 31.03.) – Ośrodek współpracował z jednostkami i organizacjami działającymi na terenie Miasta i Gminy, na rzecz rozwiązywania problemów osób starszych i niepełnosprawnych, w tym m.in. dotyczących zapewnienia im opieki medycznej i pielęgniarstwa oraz zorganizowania czasu wolnego w okresach świątecznych. Kierownik Ośrodka przedłożyła Burmistrzowi Gryfic sprawozdania z realizacji Strategii w latach 2007–2008, które jednak nie zawierały informacji o działaniach na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach realizacji ww. celu operacyjnego.

Kontrola wykazała również, że Pani Kierownik – mimo obowiązku wynikającego z art. 110 ust. 9 ustawy o p. s. – nie złożyła bezpośrednio Radzie Miejskiej w Gryficach sprawozdań z działalności Ośrodka za lata 2007 i 2008, a także nie przedstawiła potrzeb w zakresie pomocy społecznej na lata 2007, 2008 i 2009. Dokumenty te przedkładane były Burmistrzowi Gryfic, z których informacje i dane ujmowane były w zbiorczym sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy, przekazywanym przez niego corocznie Radzie Miejskiej.

3. Pracownicy socjalni Ośrodka, pełniący funkcje opiekunów środowiskowych – na czas przeprowadzenia kontroli NIK – posiadali pełne rozeznanie potrzeb w zakresie kierownia do DPS oraz korzystania z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

---

² Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 ze zm.

NIK nie wnosi zastrzeżeń do trybu przyjmowania i rozpatrywania wniosków o skierowanie do DPS. Badania obejmujące 30 z nich wykazały, że były one przyjmowane z kompletem wymaganych dokumentów³. Na ich podstawie Kierownik Ośrodka, zgodnie z posiadanym upoważnieniem, wydał 3 uzasadnione postanowienia o umorzeniu postępowania oraz podjął 27 decyzji o skierowaniu osób do DPS. Były to osoby uprawnione, ze względu na spełnienie wymogów art. 54 ust. 1 *ustawy o pomocy społecznej*. Decyzje te wydawane były z zachowaniem terminów określonych w art. 35 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴ (*Kpa*). Przestrzegany był również obowiązek, wynikający z art. 36 § 1 *Kpa*, dot. informowania wnioskodawców o przyczynach niezłatwienia sprawy w terminie i o nowym terminie jej załatwienia. Wywiady środowiskowe u osób ubiegających się o skierowanie do DPS zostały przeprowadzone przez pracowników Ośrodka w ciągu 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia z pomocy społecznej, tj. zgodnie z terminem określonym w § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19.04.2005 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁵. Wysokość należnych opłat od tych osób naliczona została zgodnie z art. 61 ust. 2 *ustawy o p.s.*

4. W kontrolowanym okresie Kierownik Ośrodka, zgodnie z posiadanym pełnomocnictwem, podpisała 9 umów z członkami rodzin ws. partycypacji w kosztach utrzymania 8 mieszkańców DPS Gryfice. W związku z nieterminowym dokonywaniem płatności Ośrodek dochodził należności od dwóch członków rodzin, którzy do dnia zakończenia kontroli w całości uregulowali swoje zobowiązania. Stwierdzono jednak, że postępowania windykacyjne w stosunku do tych dłużników, zalegających z zapłatą 2.800 zł (na 31.03.2008 r. – za 4 miesiące) i 1.510 zł (na 10.07.2009 r. – za 16 miesięcy), wszczęte zostały (wystawienie upomnień) odpowiednio po 111 i 451 dniach od daty powstania pierwszych zaległości. Było to niezgodne z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22.11.2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁶, nakazującym wystawianie upomnień bezpośrednio po upływie terminu zapłaty. Za windykację ww. należności – zgodnie z zakresami obowiązków – odpowiedzialnymi były główna księgowa Ośrodka oraz nadzorowana przez nią księgowa.

---

³ określonych w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19.10.2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. Nr 217, poz. 1837).

⁴ Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁵ Dz.U. Nr 77, poz. 672 ze zm.

⁶ Dz.U. Nr 137 poz. 1541 ze zm.

5. Usługi opiekuńcze w okresie objętym kontrolą świadczyło 20 etatowych pracowników Ośrodka (opiekunek), posiadających wymagane kwalifikacje, w tym 2 opiekunki wykonujące usługi opiekuńcze specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Odpłatność klienta za świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze określana była prawidłowo, tj. wg obowiązujących tabel odpłatności ustalanych na poszczególne lata przez Kierownika Ośrodka na podstawie § 4 pkt. 2 uchwały Nr XXXVIII/399/2006 Rady Miejskiej w Gryficach z dnia 26.09.2006 r.⁷. Stwierdzono jednocześnie, że w okresie od 01.01.2007 r. do 31.03.2009 r., nie przeprowadzono udokumentowanych (np. protokołem lub notatką) kontroli jakości wykonania usług opiekuńczych. Odpowiedzialność za to ponosi Kierownik Sekcji Usług Opiekuńczych Ośrodka, która w zakresie obowiązków (przyjętym 7.05.2007 r.) zobowiązana została do nadzoru pracy opiekunek m.in. poprzez: wizytację u chorych w godzinach i po godzinach pracy opiekunek, w celu stwierdzenia obecności i efektów świadczonych usług oraz zasięgnięcie opinii podopiecznych o ich jakości.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Opracowanie projektów określających m.in. sposób i czas realizacji poszczególnych działań ujętych w celu operacyjnym Strategii p.t., „Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych”.*
2. *Bezpośrednie przedkładanie Radzie Miejskiej w Gryficach corocznych sprawozdań z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.*
3. *Bieżące analizowanie stanu należności z tytułu odpłatności członków rodzin za pobyt osób w DPS oraz bezzwłoczne podejmowanie czynności mających na celu wyegzekwowanie zaległości.*
4. *Dokumentowanie, przez kierownika Sekcji Usług Opiekuńczych Ośrodka, wykonywanych czynności kontrolnych w zakresie jakości świadczonych usług opiekuńczych.*
5. *Zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych do ilości proporcjonalnej do liczby mieszkańców Miasta i Gminy, z zachowaniem zasady 1 pracownik na 2000 mieszkańców .*

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Kierownik, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

---

⁷ w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.